

Marek Walczak
Instytut Historii Sztuki UJ
Kraków

SIEDEMNASTOWIECZNE RZEŻBY W KAPLICY FREDRÓW PRZY KOŚCIELE PARAFIALNYM W RUDKACH

Inwentaryzacja kościoła parafialnego w Rudkach¹ przeprowadzona w roku 1992 przez grupę pracowników i studentów Instytutu Historii Sztuki UJ przyniosła m. in. opis i dokumentację fotograficzną rzeźb stojących po bokach retabulum ołtarza w kaplicy rodziny Fredrów (il. 1). Są to drewniane figury przedstawiające *Chrystusa Frasobliwego* i siedzącą *Matkę Boską Bolesną* (il. 2, 3). Najstarszym znanym nam dokumentem na ich temat jest fotografia z r. 1920 w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie (il. 1). W podpisie pod ową fotografią widnieje informacja, że rzeźby zostały ofiarowane do kościoła przez kolatorów w w. XIX; jest też próba datowania — na początek w. XVI. W literaturze naukowej brak wzmianek na ich temat.

Pełnoplastyczne, nieco ponad metrowej wysokości figury zdradzają rękę dobrego mistrza. Chrystus i Jego Matka zwracają się lekko ku sobie, ku środkowi ołtarza, zasiadając na miękko ukształtowanych cokołach, sugerujących w przypadku Chrystusa rozłożysty pień drzewa, a w przypadku Marii — skalisty grunt. W obydwu rzeźbach zwraca uwagę mocna budowa ciała i „atletyczne” proporcje. Chrystus siedzi z głową i tułowiem zwróconymi lekko w prawą stronę, podczas gdy nogi wysunięte są w lewo. Masywny blokowy tors skręcony jest lekko w pasie i oddzielony od wypukłego, obło ukształtowanego brzucha łagodnym, ale wyraźnym wcięciem. Skręt ciała został dodatkowo podkreślony przez wsparcie głowy na lewej ręce, podpartej na ścietym pniu drzewa. Mocne, umięśnione nogi złączone są stopami (prawa wsparta jest nieco wyżej), podczas gdy kolana są rozsunięte. Jak już wspomniano, lewa ręka, wsparta na pniu, podpira głowę, której część zakryta jest rozstawionymi palcami, prawa ręka opada zaś łagodnie wzdłuż boku, a dłoń spoczywa nieco poniżej brzucha, pomiędzy rozsuniętymi nogami. Z frasobliwą postawą Chrystusa świetnie koresponduje wyraz Jego twarzy. Okolona długi-